

Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2016-17

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

<p>Förskola: Grundskola: Gymnasium: Annan pedagogisk verksamhet:</p>	<p>Knutby skola. Planen gäller för Knutby skola och alla dess verksamheter. Detta innefattar Fritidshemmet (skolbarnomsorgen), förskoleklassen och grundskolans årskurser 1-6. Planen omfattar även kök och matsituationen i Mumsiga restaurangen.</p>
<p>Ansvarig för planen Förskolechef: Rektor: Verksamhetschef:</p>	<p>Sofi Lundvall, rektor Annika Andersson, utv.ledare</p>
<p>Planens giltighetstid:</p>	<p>20171031</p>

SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är att skydda elever och vuxna mot kränkningar av deras värdighet. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är även ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten, genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp.

Vi ser lika allvarligt på kränkningar och diskrimineringar oavsett var de sker (skolgården, på internet, på bussen m.m.).

Förklaringar till förkortningar som används i planen: FCP (Friends/Coola polare), APT (Arbetsplatsträff), A-lag (arbetslag), P-möte (personalmöte),

1. UTVÄRDERING AV ÅTGÄRDER ENLIGT FÖREGÅENDE PLAN

Utvärderingen av hur åtgärderna i föregående års plan har genomförts är utgångspunkten för den nya planen.

1.1.

Föregående periods åtgärder	Målet för åtgärden/önskvärd effekt	Effekt/hur blev det

1.2. På vilket sätt medverkade barn/elever i arbetet och i utvärderingen?

Utifrån inspiration och instruktioner från Friends/Coola Polare har eleverna i sina klasser arbetat med värdegrunden. År 6 har även medverkat till att förankra skolans värdegrund i F-klass och på fritidshemmet. FCP(Friend/Coola Polare-representanter) gick runt på sin årliga informationsrunda, där handlingsplan, värdegrundsarbete och representanterna själva presenteras. De förklarade och förtydligade också vad olika begrepp som kränkningar, diskriminering och mobbing innebär. Därefter arbetar klassläraren vidare tillsammans med klassen så att alla elever får en insikt om begreppen. Vi har gjort en kartläggning genom enkätundersökning. Utifrån elevernas situationer och läget på skolan väljer vi ut lämpliga events, som filmer, svenska uppgifter, drama- eller filmövningar initierade av friendsrepresentanterna.

Klasserna och fritids har från och med nuvarande termin fått jobba med ett värdegrundsord per månad. Värdegrundsordet, diskuteras och förankras med hjälp av lekar, samarbetsövningar, litteratur m.m. Samtliga klasser på skolan gör detta, men på olika nivåer.

FCP har omarbetat och presenterat skolans handlingsplan mot kränkningar och diskriminering så att alla på skolan kan ta den till sig. FCP utvärderar läsårets arbete på sin avslutningsutflykt. Representanterna från FCP är också språkrör från sina klasser och för vidare problem till möten, så att avsedda vuxna kan få information.

2. FRÄMJANDE ARBETE

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Syftet är att skapa en trygg förskole- och skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla elever och genomförs utan att det föranleds av något särskilt identifierat problem i verksamheten. På Knutby skola finns en stabil struktur i personalgruppen och omsättningen av personal är låg. Därför är både värdegrund och normer inarbetade och personalen står för gemensamma beslut. Genom att personalen på skolan hjälps åt att ständigt ha ett normkritiskt synsätt när aktiviteter, särskilt traditionsbundna aktiviteter, planeras och utvärderas, utvecklas vi ständigt i det främjande arbetet för allas lika värde. Det finns en systematik i skolans främjande arbete, som är förankrat i skolans årshjul. Sedan tidigare har varje lärare gjort lektionsplaneringar kring ett värdegrundsord. Denna bank med ord används då hela skolan samtidigt arbetar med ett värdegrundsord med stöd från planeringen. Arbetet kan ske med övningar, skriv- läsövningar eller med diskussioner. Det är viktigt att alla på skolan är införstådda med ordens innebörd för att en tillförlitlig utvärdering ska kunna göras. Elevrepresentanterna i Friends beslutar vilka ord som ska uppmärksammas under terminen.

Vi är övertygade om att vårt berikande och riktade arbete mellan åldrarna är en framgångsfaktor när det gäller värdegrunden på skolan. Enligt nedan har vi ett stort antal aktiviteter där hela skolan arbetar tillsammans. De äldre eleverna är förebilder och modeller för inläring för de yngre. De yngre elevernas medverkan kan också vara stort stöd i de äldres växande med olika uppgifter.

2.1. Skolans insatser

Områden

1. Kränkande behandling
2. Kön
3. Könsidentitet eller könsuttryck
4. Etnisk tillhörighet
5. Religion eller annan trosuppfattning
6. Funktionsnedsättning
7. Sexuell läggning
8. Ålder

Insats	Områden som berörs av insatsen (ange nummer)	Ansvar/person anges	Tidsplan	Uppföljning när och hur
Eleverna i år 6 sätter sig in i skolans värdegrund och lär sedan eleverna i f-klass. Exempelvis genom att filma olika dilemman och visa för de yngre eleverna.	Alla	Trygghetsvuxna All personal på skolan Klasslärare i F-klass och år 6	Årligen vid vårterminens start förankras/omarbetas reglerna. Höstterminens inledning	Vid vårterminens start och efter ca en månad på personalkonferens och i elevråd/FCP. Därefter fortlöpande i klassrummet där man dagligen använder sig av reglerna och ev. justerar dessa. Utvärderas vid läsårets slut av elever och vuxna. Efter avslutat projekt av de berörda klasslärarna. Dessa informerar trygghetsvuxna.
FCP arbetar tillsammans med vuxen med handlingsplanen mot kränkningar och diskrimineringar och skriver om en del av den till en språkligt enklare version.	Alla områden berörs vid omarbetningen	Kamratstödjare och trygghetsvuxna i Friends/Coola polare	Årligen klart i oktober	FCP-mötet i Oktober Vuxna på APT i Oktober
FCP går runt och presenterar sig och vad deras uppgift på skolan är i början på höstterminen. De förklarar vad ord som kränkning, diskriminering och mobbing innebär. De presenterar även skolans handlingsplan mot kränkningar. Planen har de själva varit med och arbetat fram.	Alla områden berörs vid presentationen	Kamratstödjare och trygghetsvuxna i Friends/Coola Polare	Årligen, klart i oktober	FCP-mötet i Oktober, samt av vuxna direkt efter rundvandringen.
FCP planerar och genomför en gemensam aktivitet i samband med Alla Hjärtans Dag, där de själva väljer en aktivitet som motsvarar våra etiska riktlinjer. De hjälps åt att skriva frågor som eleverna får diskutera. De kommer också att få skriva eller rita ner sina tankar.	Alla	Klassläraren. Kamratstödjare och trygghetsvuxna i Friends/Coola Polare.	November	I klasserna direkt efter filmvisning. Sista FCP-mötet för terminen, samt av vuxna direkt efter filmvisning och efterarbete på nästkommande personalkonferens.
Läs/film projekt med likabehandlingstänk. Vi läser bl.a. Anette Skåhlbergs böcker	Alla	Respektive klasslärare, samt trygghetsvuxna	Okt-dec	Av samtliga pedagoger på skolan på APT i slutet av ht.

<p>enligt ett systematiskt schema. (Se bifogad lista.)</p> <p>Vår gemensamma skolmiljö är eleverna med och beslutar om i matförrådet och elevrådet. Årligen görs insatser som ”Hela skolan städar.” Varje klass har ett klassrumsansvar för sin arbetsmiljö. Checklista görs tillsammans med lokalvården inför terminsslut.</p>	Alla	Elever, Klasslärare, övrig personal	Fortlöpande	På klassråd, A-lagsmöten och APT.
<p>Pågående arbete med vänskolor i Sri Lanka och solidaritetsprojekt med Lettland. Vi har också sett på likheter och olikheter i ett globalt perspektiv då vi pratat om våra vänskolor på Sri Lanka och levnadsförhållanden i Baltikum. Eleverna har planerat och deltagit i insamlingar till de båda skolorna. Delar av personal har förmedlat upplevelser av skolorna från sitt besök, genom att ha temadagar.</p>	2,3,4, 5	Samtlig personal på skolan	Ständigt pågående men med fokus på Knutby.kom (juni) och julpaket till Lettland (november)	Av samtliga vuxna på skolan på APT-möte.
<p>Klass 4 säljer majblommor och arbetade med majblommans material för att öka medvetenhet om fattigdom och öka empatiförmågan.</p>	1, 4, 6	Åk 4 och deras klasslärare	Årligen	Av klassläraren efter att arbetet är avslutat (april).
<p>Kick off (en inledande dag med kamratövningar och umgänge) år F-3 och 4-6.</p>	Alla	Personal	September	Av eleverna i klasserna samt i A-laget år F-3, 4-6 direkt efter avslutat aktivitet.
<p>Eleverna deltar i Skoljoggen. De yngre springer på förmiddagen och de äldre på eftermiddagen. Under förmiddagen är frivilliga 6:or faddrar åt de yngre eleverna</p>	1,2,6,8	Ann-Sofie (idrottslärare) och övrig personal	September	Ann-Sofi, de båda A-lagen efter avslutad aktivitet.

och hjälper till längs spåret.				
Med hjälp av Äventyrspedagogik och ett äventyr i respektive klass, får eleverna möjlighet att utveckla sin empati, självkänsla och sitt självförtroende. (Se separat årshjul)	Alla	Äventyrspedagogerna	Skер löpande under året	Utvärderas av eleverna och äventyrspedagogerna efter avslutat äventyr.
Skolans nygamla, digitaliserade bibliotek har med hjälp av biblioteksrådet blivit ett populärt alternativ till traditionell rastaktivitet ute, på rasten. Biblioteket hålls öppet varje förmiddagsrast (30 min).	Alla	Biblioteksråd och övrig personal	Skер löpande	Utvärderas i biblioteksrådet (elever och vuxen), på p-möte. På APT vid terminsslut.
Aktiviteter där eleverna arbetar åldersöverskridande i syfte att öka sin förmåga att ta hänsyn, vara en god förebild och en god kamrat, är skolans Nobellunch, Alla hjärtans dag, Vintersportdagen, Stilbytdagen, Slöjdutedagen, Oktoberfesten, Knutbykampen, turneringar, m.m.	Alla	Hela personalgruppen	Se bilaga med årshjul.	Utvärderas av elever i klassrummet och därefter personal på p-möte närmast efter utförd aktivitet.
Hela skolan arbetar med mänskliga rättigheter/diskrimineringsgrunderna i oktober genom rollspel, filmvisningar och drama. Detta sker i samband med FN-dagen. Dagen för Auschwitz uppmärksammas.	Alla	Klasslärare	Efter utfört arbete senast v 48.	Utvärderas av elever i klasserna, samt lärare på P-möte närmast efter utförd aktivitet.
Likabehandlingsplanen bearbetas, fastslås och nedtecknas under planeringsdagarna i juni/augusti för att finnas som uppdaterad version senast höstlovet. Nyanställda informeras om regler och likabehandlingsplan. Den finns i mapp för	Alla	Rektor och utv.ledare med hjälp av personal och elever	Fortgående	Juni/Augusti-okt Vid nyanställning.

nyanställda på datorn.				
Friends/Coola Polarerepresentanterna utvärderar värdegrundsorden som skolan arbetar med och om de överensstämmer med planen mot kränkningar och diskriminering. Avslutas med gemensam lunch.	Alla	Hela skolan med friensdrepresententerna som ansvariga	Årligen	På friensdrepresententernas sista möte

3. KARTLÄGGNING

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som identifieras i verksamheten ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Kartläggningen omfattar såväl förekomsten av trakasserier och kränkande behandling som en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå.

3.1. Redovisning av hur periodens kartläggning har gått till och hur personalen och barnen/eleverna har medverkat

Skolan

Friendsrepresententerna som träffas en gång i månaden är en bra informationskälla när det gäller att uppmärksamma elever som verkar ensamma eller nedstämda. På olika möten tar vi upp utsatta områden (enligt och hur eleverna upplever dessa).

På skolan, där i stort sett alla vuxna har en relation till samtliga elever, finns många möjligheter till samtal och oftast anförtror sig elever till någon vuxen på skolan, till exempel klassläraren. Rastvärdar finns alltid ute under rasterna och de är lyhörda och öppna för samtal. Skolans organisation och struktur gör det oftast möjligt för de vuxna att ta del av varandras upplevelse under dagen. Under A-lagen finns annars en punkt där man delger varandra om elevsituationer som man behöver arbeta med.

Under terminens utvecklingssamtal finns också en punkt där elever och/eller deras vårdnadshavare har möjlighet att ta upp problem som otrygghet eller att kränkningar förekomst.

En gång varje läsår (vårterminen) genomförs en kartläggande enkät angående trygghet, kränkningar och diskrimineringar. Sedan två år tillbaka görs den i intervjuform. Frågorna ställs på samma sätt till alla elever och kan följas upp vid bekymmersamma svar. Genom att vi gör kartläggningen muntligt kan alla svara på sitt mest trovärdiga sätt. Svaren blir mer tillförlitliga då än om de varit ett kryss i en ruta.

Även kommunens egen enkät om trygghet (SKL) är givetvis ett hjälpmedel i kartläggningen.

Fritids

Personal på fritids har läst boken *Meningsfull samling* i förskolan och reflekterat över denna i ett pm. Samlingarna är uppdelade på mindre grupper för att möjliggöra att alla barn får sin röst hörd. Vårens genomförda enkät för fritids var bättre men faktum kvarstår i att vi behöver jobba mer med

delaktighet och att eleverna upplever att aktivitetertrana är meningsfulla. Under veckan erbjuds olika grupper med varierande aktiviteter som barnen kan välja att delta i, bla slöjd, idrottsfritids, IT, bakning. Vi har rutiner för överföring av åtgärder som beslutas kring specifika elever och erbjuder vid behov handledning av kurator för personalen. Varje elev på fritids har en specifik mentor bland personalen. Kontakten med vårdnadshavare sker dagligen i hämtning- och lämningsituationen, föräldramöten och fritids ger ut infobrev 3-4 ggr/termin. Genom hälsosamtalen i förskoleklassen får även skolsköterskan en bra bild av hur de nya barnen upplever fritids. Eftersom fritidspersonalen även arbetar i skolan så bedrivs ett gemensamt arbete inom detta område på skolan och på fritids. Vi har arbetsplatsträffar och gemensamma utbildningsdagar där vi fördjupar oss i värdegrundsfrågor i tvärgrupper. Personalen på fritids kommer under höstterminen att fortbilda sig inom utematte på med hjälp av äventyrspedagogik. Detta kommer att främja lärandet på fritids med lekar och andra arbetsmetoder som främjar gruppkänsla och stärker elevens självkänsla.

3.2. Områden som berörts i kartläggningen

- Kränkande behandling
- Kön
- Sexuell läggning
- Etnisk tillhörighet
- Könsidentitet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Ålder

3.3. Redovisning av kartläggningens resultat och analys

Årets enkätundersökning gjordes återigen som en intervju där en trygghetsvuxen enskilt intervjuade eleverna, då vi hoppades att svaren skulle bli mer tillförlitliga vid den formen. Yngre elever som har svårt med att läsa och skriva, samt att förstå begreppen fick lättare att svara på frågorna. För samtliga elever blir det lättare att lägga till information när man får göra det muntligt. Dessutom finns en helt annan möjlighet att följa upp svaren. Vilket innebär att vi även kan vidta åtgärder kring de eventuella problem som kommer upp. Fler av de yngre eleverna kände sig exempelvis otrygga i vår ”skolskog”. Efter följdfråga uppkom att detta berodde på att de var rädda för björnar eller spöken, något som inte hade noterats i en skriftlig intervju men kryssalternativ. Även de äldre eleverna har lättare för att beskriva och vidare utveckla omtalade situationer muntligt. Detta ger oss möjligheter att följa upp situationer kring kränkningar om något sådant kommer upp.

4. FÖREBYGGANDE ARBETE

Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer. Syftet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De konkreta insatser som planeras utgår från den kartläggning som gjorts.

4.1. Konkreta insatser utifrån årets kartläggning och utvärderingen av föregående plan

Insats	Verksamhetsform	Mål att uppnå/önskvärd effekt	Ansvar/person	Tidsplan	Uppföljning när och hur
Eleverna i respektive klass, deltar aktivt i det förebyggande arbetet, där klassens/skolans regler förankras och accepteras.	Klassråd	Elevernas trygghet	Klasslärare och elever	Pågående	Friends inforunda i september. Även fortg.
Skolans egen enkät angående trygghet, kränkningar och diskriminering görs i intervjuform. Frågorna ställs på samma sätt till alla elever och kan följas upp vid negativa svar.	Enkät i intervjuform	Kunskap om varje elevs upplevda trygghet	Trygghetsvuxna	Varje VT	Juni 2016
Varje vuxen på skolan är observant på hur eleverna mår. Alla vuxna delger ansvarig mentor om de upptäcker något som inte är bra. Konflikter som kommer upp utreds alltid omgående tillsammans med eleverna om de inte klarar av att lösa dem själva.	Ständigt pågående förhållningssätt bland vuxna på skolan	Inga kränkningar, en gemensam, god värdegrund	Rektor, varje vuxen på skolan	Varje dag	På arbetslagsmöten, klasskonferenser, samt på EHT
Kontakt med vårdnadshavare om en elev varit med om en allvarlig kränkning. (Både med den kränkte och med den som	Ständigt pågående förhållningssätt bland vuxna på	Inga kränkningar, en gemensam, god värdegrund	Rektor, vuxen på skolan	Fortlöpande med avcheckning	På A-lagsrundan, samt EHT, enligt handlingsplan

kränkt.) Dessutom ska huvudman informeras.	skolan			terminsvis	
En del av utvecklingssamtalet ägnas åt den sociala utvecklingen. Då kan även vårdnadshavaren berätta om eleven upplevt något kränkningar som han/hon berättat om hemma. Vi använder V&B elevenkäter.	Under varje termins utvecklingssamtal	Inga kränkningar, en gemensam god, värdegrund	Klasslärare	Varje termin	Terminens utvecklingssamtal
Enligt föregående års intervjuer upplevs bara ett fåtal områden som otrygga. Dessa besöks oftare av rastvärdarna. Inga elever angav i årets kartläggning omklädningsrummen som otrygga, men vi fortsätter att vara observanta där och för de yngre ha extra vuxen på plats.	Rastsituationen, omklädningsrum	En trygg miljö	Rektor och vuxna på skolan	Varje dag och termin	Vid nästa kartläggningstillfälle. (Elevenkät och trygghetsvandring)
Bussvakterna är extra observanta.	Elevernas väntan och påstigning av bussen	En trygg miljö i väntan på bussen	Rektor, vuxna på skolan	Fortlöpande och av-checkning terminsvis	Terminsvis
Skolans eget bibliotek med vuxennärvaro har öppet varje förmiddagsrast som ett komplement till den traditionella uterasten. Även elever ur Biblioteksrådet är delansvariga där.					
Vuxna på skolan leder rastverksamhet	Rastsituationen	En trygg och utvecklande	Rastvärd,	Fortlöpande	Terminsvis

under lunchrasten. Ordnade lekar och material presenteras och läggs fram.		verksamhet under rasten	Susanne, Maria och Ann-Sofie	av Susanne, Maria och Ann-Sofie terminsvis	
Vi har bestämda värdegrundsord som friendsgruppen valt ut. Även övningar har de arbetat fram och föreslagit för lärarna att jobba med i klasserna. De kan styras efter aktuella situationer.	Friendsmöte och lektionstid	En trygg och trevlig skoldag för alla			
Ett pågående arbete att utveckla och förankra rutiner och gemensamma riktlinjer för pedagoger som arbetar med rasterna. Ibland behöver rutiner förändras och arbetas in på nytt.	Rastsituationen	En trygg och utvecklande verksamhet under rasten	Rastvärdarna	Vårterminen 2016	Fortlöpande på a-lagen och APT, specifikt på fritidsmöten

5. ATT UPPTÄCKA, ANMÄLA OCH ÅTGÄRDA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

5.1 Rutiner – information till barn, elever och vårdnadshavare om hur de ska anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Alla elever informeras varje hösttermin om hur de kan anmäla kränkningar, trakasserier och diskrimineringar. Detta görs av FCP vid deras presentations- och informationsrunda. Den skrivna handlingsplanen finns uppdaterad och synlig i varje klassrum. På föräldramöten eller via andra informationskanaler upplyses alla vårdnadshavare om att länk till information rörande kränkande behandling finns på skolans och kommunens hemsida. Dessutom finns det blanketter att hämta på skolans expedition.

5.2 Rutiner för personalens respektive rektorns/förskolechefens skyldighet att anmäla

Blanketten för anmälan till huvudman ligger bland våra gemensamma mappar på datorn, samt väl synligt på väggen i personalrum. Vi kommer att använda KIA när det är uppdaterat för elever. När en kränkning sker fyller den personal som har varit närvarande/fått ta hand om konflikten i blanketten och mailar till rektor som i sin tur anmäler till huvudmannen. Om det är en vikarierande personal finns pappersblanketter väl synliga på såväl fritids som i personalrummet. Detta sker omgående.

5.3 Rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation avseende diskriminering och kränkande behandling

1. Om en elev misstänker att någon behandlas illa ska man gå till en lärare eller annan vuxen på skolan
2. Klassansvarig försöker i första hand att lösa konflikten tillsammans med berörda elever och ev. vårdnadshavare, om detta inte lyckas kontaktas elevvårdsteamet (skolsköterskan, kuratorn, rektorn och klassläraren).
3. När elevvårdsteamet fått information samlas de och pratar om hur problemet kan lösas.
4. Någon i teamet pratar med de berörda eleverna.
5. Även vårdnadshavare kontaktas.
6. Rektorn gör en anmälan om det behövs (t.ex. polisanmälan)
7. Elevvårdsteamet gör en plan för hur man ska jobba vidare.
8. Planen följs tills allt är uppklarat och på ett avslutande möte bestämmer man när allt är uppklarat.

Alla delar i handlingsplanen dokumenteras av den personal som utför den aktuella åtgärden och vidarebefordras till rektor. Rektor ansvarar för att detta även följs upp gentemot huvudmannen.

5.4 Rutin när personal har kränkt barn/elever

1. Om man upptäcker en kränkning vänder man sig till en vuxen på skolan eller till rektor eller annan i elevvårdsteamet.
2. Rektor eller elevvårdsteam har samtal med båda parter, där de tar reda på fakta kring händelsen. Detta dokumenteras.
3. Händelsen utreds genom att man fortsätter samtal tillsammans med den vuxne (och dennes fackliga ombud om så önskas). Samtal med eleven (tillsammans med vårdnadshavare) görs där man utreder kränkningen.
4. Om kränkningen bedöms som allvarlig informeras skolhuvudmannen och man kommer överens om fortsatta insatser.
5. De överenskomna åtgärderna följs upp och utvärderas. Därefter beslutar man om händelsen kan bedömas som avslutad eller följas upp ytterligare en gång.

Samtliga steg ovan dokumenteras och arkiveras av elevhälsoteamet, samt anmäls till huvudman.

På skolan förebygger vi diskrimineringar och kränkningar genom exempelvis dilemmasituationer på våra gemensamma arbetsplatsträffar. Vi har ett tillåtande och öppet klimat där vi pratar mycket om ledarrollen, ledarstilar och belägenheter kring dessa. Lärarna har även deltagit i en bokcirkel med boken ”Ge ditt barn 100 möjligheter istället för 2”.

En elev som känner sig diskriminerad eller kränkt av en lärare berättar det för en vuxen på skolan eller vårdnadshavare som därefter kontaktar lämplig personal, som i sin tur meddelar rektor. Rektor pratar med eleven i fråga och kollar om han/hon själv har påpekat för den vuxne att han/hon känner sig kränkt eller diskriminerad. Därefter tar rektor ansvar för ärendet omgående, seriöst och diskret. I enighet med elevvårdsteamet beslutas hur man ska gå vidare. Dokumentation sker fortlöpande. Den vuxne som har kränkt elev/barn kontaktas och informeras om den utsattes upplevelser. Rektor kommer tillsammans med den vuxne fram till hur man ska gå vidare så att arbetsmiljön kring den kränkte eleven känns acceptabel. Den anställde informeras om konsekvenserna såvida kränkningarna inte upphör. Ärendet följs upp enligt avtalad tid och plats med vuxen och elev var för sig eller tillsammans. Ibland kan det vara bra att ha en kontaktperson exempelvis från kommunhälsan eller personalavdelningen som stöd.

Om rektor efter utredning kommer fram till att en kränkande behandling förekommit ska denne kontakta HR Center. Utifrån ärendets art tas det upp för bedömning av eventuella arbetsrättsliga åtgärder.

5.5 Rutin för revidering av periodens plan och fastställande av nästkommande plan – datum

FCP utvärderar årets arbete under maj-juni. Nya mål och aktiviteter föreslås av eleverna. Alla vuxna inom skola och fritids arbetar med utvärdering, analys och utifrån resultatet planeras åtgärder för kommande läsår. Detta sker under somrardagarna i juni och augusti. Rektor och ansvarig trygghetsvuxen som kontinuerligt jobbar med FCP sammanställer en uppdaterad plan som ska vara klar senast november.

6. DELAKTIGHET I ÅRETS ARBETE

6.1. Beskriv hur barnen/eleverna ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Höstterminen inleds med att Friendsrepresentanterna går runt i klasserna tillsammans med ansvarig vuxen och berättar om skolans plan mot kränkningar och trakasserier. De tar även upp innebörden av ord som kränkningar, diskriminering och trakasserier. De presenterar/påminner även om skolans etiska regler. Informationen följs upp på klassråden, där det finns en stående punkt om förslag på aktiviteter som främjar sammanhållningen på skolan. När förslag som följer skolans riktlinjer kommer upp från eleverna, ska personalen stötta dem så detta blir genomfört på ett bra sätt. Klasslärarna ansvarar för att arbetet fortgår. Eleverna arbetar varje månad med fokus på ett specifikt och gemensamt

värdegrundsord som t ex. respekt, hänsyn, hjälpsamhet, ansvar. Detta år har även eleverna i år 6 deltagit i utvärderingen och kommit med synpunkter på planens innehåll.

6.2. Beskriv hur personalen ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Varje undervisande pedagog får i uppdrag att planera ett undervisningsområde utifrån ett av värdegrundsorden. På det viset har alla grupper tillgång till färdiga förslag till lektionsplaneringar. Samtliga lärare i skolan samt varje vuxen på fritids ansvarar för att detta arbete sker kontinuerligt i den egna elev- och barngruppen. Klasslärarna ser också till att tillsammans med eleverna i klassen jobba med skolans gemensamma värdegrundsord och utifrån dessa sätta upp passande klassrumsregler.

Även matpedagoger samt lokalvårdare deltar i värdegrundsarbetet genom olika uppgifter som till exempel matförrådet där många demokratiska processer förekommer, gemensamt ansvar tillsammans med eleverna för arbetsmiljön, osv.

7. ATT GÖRA PLANEN KÄND - FÖRANKRING

Barnen/eleverna

FCP-representanterna omarbetar och bearbetar handlingsplanen mot kränkningar, diskrimineringar och mobbing. De ansvarar tillsammans med vuxen för att gå runt och sprida informationen om denna. Samtidigt pratar de om vad orden kränkning, diskriminering och mobbing innebär och på vilket sätt man kan känna sig kränkt eller diskriminerad. I arbetet med värdeorden, som varje klass arbetar med, kommer eleverna i kontakt med olika områden ur planen. Personalen påbörjar i vår en planering av hur man kan koppla till planen mot diskriminering och kränkningar med hjälp av de olika värdegrundsorden. I vårt systematiska arbete med diskrimineringsgrunderna har vi introducerat en boklåda med böcker och filmer kopplade till olika diskrimineringsgrunder. Vissa av böckerna läser vi högt medan andra är lämpliga för elevens egen tysta läsning. Utifrån böckerna/filmerna för vi sedan diskussioner kring värdegrunden som ibland utmynnar i bilder eller texter av eleverna. Varje lärare som använt litteraturen i klassen lämnar tips och idéer om hur man kan jobba. Eleverna har i år 6 har i uppdrag att lära eleverna i förskoleklass skolans värdegrund och regler. Detta läsår skedde det bl.a. genom eget inspelade filmer som visades för de yngre.

Vårdnadshavarna

Genom information i veckobrev, via hemsidan och på föräldramöten informerar vi föräldrarna om pågående värdegrundsarbete på skolan. Dessutom har vi utställningar och presenterar elevernas arbeten varje termin, både i klasserna och på fritids.

Personalen – alla som är verksamma inom utbildningen

All personal på skolan läser, redigerar och skriver under planen. Vi arbetar med förankringen på läsårets kick-off samt kontinuerligt på APT. Spridningen av ansvarsområden bland personalen bidrar till ökad medvetenhet, engagemang och förståelse för värdegrundsarbetet.

Bilagor:

1. Definitioner och begrepp/Allmänna råd
2. Vård & Bildnings rutiner
3. Äventyrens årshjul
4. Årshjul kring skolans rutiner